

I. ORGANIZACIONI RAZVOJ. Pomanjkanje visokoškolskih kadrova, osobito ekonomskih, u privredi Slavonije i Baranje uvjetovalo je 1959. godine osnivanje Centra za izvanredni studij zagrebačkog Ekonomskog fakulteta u Osijeku. Već tada je uočeno da se kvalifikaciona struktura zaposlenih u industrijskim i poljoprivrednim organizacijama te regije može poboljšati na efikasniji način putem izvanrednog studija. Dotadašnja iskustva u obrazovanju izvanrednih studenata nisu, zbog udaljenosti fakultetskih centara, individualnog učenja i nedovoljne informiranosti studenata, davala dovoljnu garanciju za brži i uspješniji završetak studija. Zato je odlučeno da se takvim studentima pruži preko jednog centra sva moguća pomoć kod pripreme ispita, putem predavanja i konzultacija, nabavkom potrebne literature i mogućnošću da ispitate polažu u mjestu boravka.

Broj upisanih studenata u prvoj godini djelovanja Centra za izvanredni studij – njih 293 – dokazao je opravdanost njegova postojanja. Profesori iz Osijeka su svojim nastojanjima za što kvalitetnijom nastavom, uz punu suradnju s profesorima Ekonomskog fakulteta u Zagrebu, imali veliku zaslugu što je od 293 upisanih studenata 137 položilo u redovnom roku sve ispite prve godine i upisalo drugu godinu studija. Druge godine djelovanja Centra, šk. god. 1960/61. bilo je ukupno upisanih 310 studenata, od kojih je 145 upisalo prvu godinu, 137 drugu godinu, a 28 nastavilo studij iz prethodne godine.

Međutim, sve se više osjećala potreba za osnivanjem samostalnih ustanova za ekonomsko obrazovanje, te je Narodni odbor kotara Osijek, nakon što su djelovanjem Centra za ekonomski studij stečena znatna iskustva u nastavnom i stručnom radu, odlučio da 1960. god. osnuje Višu ekonomsku školu općeg smjera.

Na dan 1. VII 1960. započela je radom Viša ekonomska škola u Osijeku, kojoj su pripojena sredstva Centra za ekonomski studij.

Velike potrebe privrede za visokim stručnim ekonomskim kadrovima, a napose velik interes građana Osijeka i šire okolice za studij, uvjetovali su traženje drugih rješenja u pitanjima obrazovanja ekonomskih kadrova, jer su, prema općenitom mišljenju, sazreli uvjeti i za osnivanje visokoškolske ekonomske ustanove. Narodni odbor kotara Osijek imenovao je, dakle, članove odbora za izvršenje pripremnih radova u vezi s početkom rada Ekonomskog fakulteta u Osijeku, sa zadatkom da izvrše materijalne i organizacione pripreme, utvrde nacрте nastavnog plana i programa, te riješe problem nastavnog osoblja. Odbor je predložio da se zgrada Više ekonomske škole dodijeli novoosnovanom Fakultetu, a privredne organizacije s područja Osijeka obvezale su se da će ga pomoći u proširenju školskog prostora, odnosno izgradnji predavaonica i nastavnih kabineta u dvorištu Više ekonomske škole.

Novo osnovana elektorska komisija izvršila je predradnje za izbor nastavnog osoblja i konzultirajući se s privrednim, stručnim i društveno-političkim organizacijama izradila prijedlog nastavnog plana. Kako su sve predradnje oko osnivanja Fakulteta bile s uspjehom završene, Narodni odbor kotara Osijek donio je na svojoj sjednici od 31. svibnja 1961. odluku o osnivanju Ekonomskog fakulteta, na osnovi koje je raspisan natječaj za izbor nastavnika, te rješenje o broju i sastavu članova Savjeta Ekonomskog fakulteta. Nakon što je završen izborni postupak i ostali radovi prilikom osnivanja Fakulteta, Sveučilišni savjet donio je 17. listopada 1961. odluku o primanju Fakulteta u sastav Sveučilišta u Zagrebu, te je Fakultet 1. studenoga 1961. otpočeo s radom.

Kako je interes za studij bio velik, najbolje se vidi iz podataka o broju upisanih studenata. Njihov je broj bio u stalnom porastu i pritom je broj redovnih studenata na kraju znatno nadmašio broj izvanrednih. Dok se prve šk. god. 1961/62. upisao samo 171 redovni a 894 izvanrednih studenata, u šk. god. 1967/68. odnos je bio 839 : 362.

Vrijedno je napomenuti da je Fakultet već prve godine svog postojanja upisivao tri godišta studija, što je bilo moguće zato jer su gotovo svi studenti Centra za ekonomski studij i Više ekonomske škole prešli na Fakultet. Zbog toga je Centar za ekonomski studij zadržan s tim da je otada pružao usluge izvanrednim studentima Fakulteta, a Viša ekonomska škola je ukinuta.

Za sedam godina postojanja Ekonomskog fakulteta u Osijeku diplomiralo je ukupno 347 studenata, od čega 177 redovnih i 170 izvanrednih.

Jedno od najvažnijih pitanja u izgradnji Fakulteta bilo je pitanje stalnih nastavnika. U početku je među njima bilo najviše predavača, a ni šk. god. 1967/68. nema još Fakultet ni jednog stalnog redovnog profesora. Međutim, udvostručio se broj izvanrednih profesora, a znatno je porastao i broj asistenata, dok broj docenata, nakon privremenog porasta, stagnira. Fakultet je, dakle, bio primoran da se posluži znatnim brojem honorarnih nastavnika, kojih i šk. god. 1967/68. ima šesnaest. Nastava zbog toga nije trpjela, štoviše može se reći da je suradnja tih nastavnika pridonijela povećanju kvalitete nastave, jer se radi o vrlo istaknutim stručnjacima na području pojedinih nastavnih disciplina.

2. ZNANSTVENO-NASTAVNE JEDINICE. Na Fakultetu su organizirane *katedre* kao znanstveno-nastavne jedinice sa zadatkom da organiziraju i usklađuju nastavu i naučni rad. Statutom Fakulteta osnovane su ove katedre:

1. Katedra političke ekonomije (pročelnik viši predavač Helena Farkoš) s predmetima: Historija političke ekonomije, Politička ekonomija, Sociologija, Uvod u naučni rad.

2. Katedra ekonomike SFRJ (izv. prof. dr Dragutin Rilke) s predmetima: Ekonomika industrije, Ekonomika komune, Ekonomika poljoprivrede, Ekonomika saobraćaja, Ekonomika SFRJ, Ekonomika šumarstva, Ekonomika unutrašnje trgovine, Ekonomika vanjske trgovine, Ekonomska geografija.

ZGRADA EKONOMSKOG FAKULTETA U OSIJEKU

3. Katedra ekonomike poduzeća (izv. prof. dr Zvonimir B e n a š i ć) s predmetima: Financijska i investiciona politika, Ispitivanje privrednog poslovanja, Komercijalno poslovanje s istraživanjem tržišta, Ljudski odnosi u poduzeću, Organizacija proizvodnje i poslovanja industrijskih poduzeća, Primijenjeno knjigovodstvo, Računovodstvo, Uvod u ekonomiku poduzeća.

4. Katedra za financije i privredno pravo (izv. prof. dr Đuro M i o j e v i ć) s predmetima: Financije, Privredno pravo.

5. Katedra za statistiku i matematiku (viši predavač Bogumir S c h ö n) s predmetima: Matematske metode u ekonomskoj analizi, Privredna matematika, Privredna statistika, Statistika.

6. Katedra za tehnologiju (izv. prof. dr Nenad S t r i č e v i ć) s predmetima: Osnove biljne i stočarske proizvodnje, Tehnologija prehrambene industrije s poznavanjem robe, Tehnologija s poznavanjem robe.

7. Katedra stranih jezika (predavač Ljerka A n d r e c) s predmetima: Engleski jezik, Francuski jezik, Njemački jezik, Ruski jezik.

3. ORGANIZACIJA STUDIJA. *Nastavnom planu* poklanjala se na Fakultetu oduvijek izuzetna pažnja, iako on od osnutka do danas nije pretrpio bitnijih izmjena. Došlo je jedino do još naglašenijeg usmjerenja u pravcu studija ekonomike privrednih organizacija u oblasti industrije i poljoprivrede, što je, s obzirom na lokaciju Fakulteta i njegove zadatke, bilo sasvim opravdano.

Nastavni plan je podijeljen na dva stupnja studija s tim da je svaki stupanj zaokružena cjelina. Cilj je nastave prvog stupnja (I i II godina) da omogući studentima uspješno uključivanje u komercijalne, računovodstvene i poslove statistike privrednih organizacija, dok se nastavom drugog stupnja (III i IV godina) studenti osposobljavaju za uspješno ulaznje u kompleksnu problematiku rada u privrednim organizacijama u oblasti industrije i poljoprivrede.

Posebna pažnja poklanja se izvodenju predavanja, seminarara i vježbi, gdje se nastoji osigurati aktivno učesće studenata, te razvijati oblike suradnje između nastavnika i studenata. Sudjelovanje na vježbama i seminarima jedan je od uvjeta za ovjeru semestra.

Stručna praksa studenata obuhvaća obavezni praktični rad i posjećivanje radnih organizacija pod vodstvom nastavnika. Redovni studenti dužni su da na praktičkom radu provedu po mjesec dana za vrijeme prvog stupnja (poslije prve i druge godine) i u toku studija drugog stupnja (poslije treće naukovne godine). Uspješno izvršenje obveznog praktičkog rada jedan je od uvjeta za završetak određenog stupnja studija. Posjećivanje radnih organizacija ima svrhu da se studenti druge i treće godine što bolje upoznaju s radom, organizacijom i problemima pojedinih radnih organizacija.

Jedan od oblika nastavnog rada su i stručne ekskurzije studenata, koje se organiziraju u pravilu za studente prvog stupnja studija u zemlji, a za studente drugog stupnja studija u inozemstvu.

Izradi pismenih seminarskih radova odnosno diplomskog rada poklanja se osobita briga, jer su jedan od uvjeta za dobivanje diplome jedinog stupnja. Vijeće nastavnika utvrđuje smjernice za izradu pismenih radova, koje studenti mogu izrađivati iz svih stručnih predmeta.

Prema odredbama o uvjetima studija upis u treći semestar uvjetuje se položenim ispitima prve godine. Uvjet za upis u peti semestar jesu položeni ispiti druge godine, uspješno obavljena stručna praksa i pozitivno ocijenjen seminarski rad. Ispunjenjem ovih uvjeta studenti uz to stječu pravo na dobivanje diplome prvog stupnja studija i stručni naziv »ekonomist«.

Upis u sedmi semestar uvjetuje se polaganjem najmanje četiri predmeta treće godine, od toga obavezno predmet: »Matematske metode u ekonomskoj analizi«. Uspješno položenim svim ispitima treće i četvrte godine, obavljenom stručnom praksom, pozitivno ocijenjenim seminarskim i diplomskim radom student stječe pravo na dobivanje diplome drugog stupnja studija i stručni naziv »diplomirani ekonomist«.

Izvanrednom studiju oduvijek se poklanjala posebna pažnja i od početka rada Fakulteta razmatrani su i organizirani različiti oblici pomoći takvim studentima. Putem svojih centara u Osijeku, a ranije i u Slavanskom Brodu i Slavanskoj Požegi, organiziranim predavanjima i

KABINET ZA STRANE JEZIKE U EKONOMSKOM FAKULTETU U OSIJEKU

konzultacijama nastojalo se u popodnevним satima što više približiti radu izvanrednih studenata. Nastavu u centru obavljali su nastavnici Fakulteta, a njome su obuhvaćeni svi izvanredni studenti upisani na Fakultet. Prisustvovanje nastavi ovisi o mjestu boravka, mogućnostima i interesu za pojedini predmet. Može se reći da je izvanredni studij svojim rezultatima opravdao sva nastojanja Fakulteta i nastavnika.

4. POSTDIPLOMSKI STUDIJ. Statutom Fakulteta predviđeno je i izvođenje nastave postdiplomskog studija te posebnih oblika nastave za stručno usavršavanje, ali ga, zbog raznih okolnosti, nije još organizirao. Fakultet je svoje suradnike prema potrebi i interesu upućivao na postdiplomski studij drugih fakulteta u zemlji.

5. DOKTORATI. Na Fakultetu su do g. 1968. obranjene četiri doktorske disertacije (tri g. 1964. i jedna 1965).

6. SURADNJA S PRIVREDNIM ORGANIZACIJAMA sve se više razvija i provodi u različitim oblicima: održavanjem seminara i vježbi vanjskih suradnika iz pojedinih privrednih organizacija, redovitom i izvanrednom suradnjom nastavnika Fakulteta kao eksternih suradnika po-

jedinih privrednih organizacija i institucija, sudjelovanjem nastavnika Fakulteta u odborima komore, instituta i raznih organizacija, obavljanjem ferijalne prakse studenata u privrednim organizacijama, razgovorima studenata s rukovodiocima privrednih organizacija, itd.

7. SURADNJA S DRUGIM PROSVJETNIM USTANOVAMA. Fakultet redovito svake godine u suradnji s Internacionalnom stalnom izložbom publikacija – ISIP iz Zagreba organizira na Fakultetu prigodne izložbe iz najnovije stručne i naučne literature s područja ekonomskih nauka. Pored toga, Fakultet je nekoliko puta bio domaćin seminara i simpozija koje su organizirale institucije iz Osijeka.

Opsežna suradnja s ekonomskim fakultetima u zemlji, napose s Ekonomskim fakultetima u Zagrebu, Beogradu i Subotici, prvenstveno se odvija suradnjom nastavnika tih fakulteta na našem Fakultetu, čestim međusobnim posjetima nastavnika, upućivanjem suradnika na postdiplomski studij i sl.

Poseban oblik suradnje, kojem se pridaje naročita pažnja, jest suradnja putem Interfakultetske konferencije ekonomskih fakulteta, u okviru koje se, osim raspravljanja o najaktualnijim pitanjima položaja, zadataka i problema ekonomskih fakulteta, održavaju interkatedarski sastanci te razmjenjuju iskustva i potiče najuža suradnja.

S obzirom na lokaciju Fakulteta, razvila se također tijesna suradnja s Visokom poljoprivrednom školom iz Osijeka, s kojom se stalno obavlja izmjena nastavnika za pojedine predmete, održavaju zajednički sastanci, na kojima se raspravlja o najvažnijim problemima oba fakulteta i izmjenjuju mišljenja o tekućim problemima.

Preko Odbora Savjeta Sveučilišta za međunarodne veze uspostavljena je suradnja s nekoliko inozemnih fakulteta, osobito s Ekonomskim fakultetima u Rostocku i Pragu.